

- організацію робочих процесів при вирощуванні с.-г. культур;
- організацію робочих процесів у рослинництві, овочівництві, садівництві, кормовиробництві;
- форми організації праці у тваринництві та рослинництві;
- розподіл посадових функцій керівників: спеціалістів галузі рослинництва та вносить свої пропозиції з їх удосконалення;
- систему обліку та оплати праці;
- організацію праці головного агронома та визначає способи її реалізації.

Здобувач вищої освіти на основі річних звітів господарства дає аналіз економічної ефективності галузей рослинництва і тваринництва. Наводиться спеціалізації господарства, аналізуються показники виробничих витрат, реалізації продукції, чистого прибутку, собівартості продукції та рентабельності виробництва в цілому по господарстві та в розрізі галузей.

На підставі «форми 1-3 пв» здобувачі вищої освіти вказують загальну кількість працівників господарства, в тому числі в рослинництві та тваринництві. Також на основі річних звітів виробничої діяльності здійснюється аналіз продуктивності праці. Вказується загальна кількість вироблених людино-годин, кількість виробленої продукції, чистого прибутку, виробничих витрат, що припадає на 1 люд.-год. Робляться висновки щодо забезпеченості господарства трудовими ресурсами

Для виконання цього завдання здобувачі вищої освіти на практиці збирають інформацію у вигляді табл. 3.17–3.21.

Таблиця 3.17

Стан реалізації продукції сільськогосподарського виробництва та її структура

№ п/п	Вид продукції	Рік					
		20		20		20	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
	Інша продукція						
	Разом по господарству						

Таблиця 3.18

Матеріально-технічна база господарства

Показник	Рік		
	20	20	20
Наявність основних засобів, млн. грн.			
Склад основних засобів за основними видами діяльності, млн. грн.			
Всього:			
з них:			
будинки і споруди			
машини та обладнання			
Наявність тракторів, всього, штук			
на 100 га ріллі			
Наявність зернозбиральних комбайнів, всього, штук			
на 100 га зернових			
Наявність кукурудозбиральних комбайнів, всього, штук			
Наявність бурякозбиральних машин, всього, штук			

Таблиця 3.19

Основні показники виробничо-господарської діяльності за 20- 20...рр.

Показник	Рік		
	200..	200..	200..
Валова продукція рослинництва, тис. грн.			
На одну особу, грн			
Продуктивність праці в рослинництві, грн			
Прибуток від реалізації в рослинництві, млн. грн.			
Рівень рентабельності в рослинництві, %			
Чисельність працівників, осіб			
В т.ч. – в рослинництві			
Середньомісячна номінальна заробітна плата, грн.			
В т.ч. – в рослинництві			

Таблиця 3.20

Виробничі витрати в рослинництві господарства та їх структура

Статті витрат	Рік			
	20..		20..	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Витрати на оплату праці				
Відрахування на соціальні заходи				
Матеріальні витрати				
у т.ч.				
насіння і посадковий матеріал				
інша продукція сільського господарства				
мінеральні добрива				
нафтопродукти				
електроенергія				
паливо-мастильні матеріали				
запчастини, ремонтні і будівельні матеріали				
оплата послуг і робіт, виконаних сторонніми організаціями				
Амортизація основних засобів				
Інші витрати				
з них орендна плата за:				
– земельні частки (паї)				
– майнові паї				

Таблиця 3.21.

Економічна ефективність вирощування окремих с.-г. культур

Культура	Урожайність, т/га	Площа, га	Валовий збір, т	Ціна реалізації	Вартість валової продукції, грн/га	Витрати, грн	Собівартість 1 т, грн	Умовно чистий дохід, грн/га	Рівень рентабельності, %

3.14. Аналіз природоохоронних заходів в господарстві

За період практики практикант знайомиться з організацією та реалізацією природоохоронних заходів в умовах господарства:

- наявність проектів природоохоронних заходів, їх фінансування;
- реалізація природоохоронних засобів у господарстві;

- стан зрошувальних та осушувальних систем (замуленість, забур'яненість, обладнання перемичками, щитами, мітками тощо);
- вміст гумусу та основних поживних речовин в ґрунтах господарства, стан біологічного захисту рослин;
- утилізація відходів рослинництва, тваринництва, підсобних та переробних підприємств (цехів) приватного сектору;
- стан озеленення території господарства (вулиці, шляхи, бригадні стани, прифермські ділянки, житловий фонд працівників, соціально-культурні та побутові заклади);
- стан складів стосовно збереження мінеральних та органічних добрив, пестицидів, пального й мастильних матеріалів;
- стан природних кормових угідь (луків, пасовищ), боліт, ставків, лісів, лісосмуг, балок, горбів (окультурення їх, наявність купин, чагарників, бур'янів, підсів трав, внесення мінеральних та органічних добрив, розорювання берегів річок і ставків, схилів пагорбів та балок, замулювання й заростання рослинністю водоймищ, вирубування лісів та лісосмуг, рівні ґрунтових вод тощо);
- ураженість земельної території водною та вітровою ерозією і заходи боротьби з нею;
- забрудненість важкими металами, радіонуклідами.

3.15. Аналіз стану охорони праці та безпечних методів роботи в господарстві

а) безпека життєдіяльності: практикант вивчає організацію цивільної оборони в господарстві, план заходів щодо захисту населення, посівів і продукції рослинництва від засобів масового ураження;

уточнює відстань господарства від об'єктів масового ураження, небезпеку населенню від затоплення, пожеж тощо.

б) Охорона праці: За період практики здобувач вищої освіти:

– вивчає стан охорони праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії, структуру служби охорони праці, проведення інструктажів та навчання, складання та ведення основних документів з охорони праці, наявність інструкцій на робочих місцях, пропаганда охорони праці (наявність куточків та кабінетів з охорони праці);

– аналізує виробничий травматизм, звітність господарства з цього питання, дотриманням норм і правил зберігання, транспортування, використання пестицидів, мінеральних добрив та інших хімічних матеріалів, забезпеченість працівників господарства засобами індивідуального захисту;

– виконанням норм і правил безпеки при виконанні основних сільськогосподарських робіт (сінозбирання, силосування, скиртування, робота на машинах при обробітку ґрунту, сівбі і збиранні зернових та інших культур, робота машин на схилах, використання тракторів на транспортних роботах та ін.);

– забезпечення господарства необхідними первинними засобами вогнегасіння. Дотриманням норм пожежної безпеки;

– практикант вносить пропозиції до поліпшення умов праці та підвищення її безпеки.

4. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙ, ЕКСКУРСІЙ, БЕСІД, КОНСУЛЬТАЦІЙ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

У період проходження практики 1-2 рази на тиждень керівник практики від господарства може організувати зі здобувачами вищої освіти заняття у формі тематичних лекцій, бесід.

Мета: надання здобувачам вищої освіти найбільш повної уяви про базу практики, її структуру, технічне оснащення, завдання окремих підрозділів та їх взаємодію у загальному виробничому процесі, діючу систему управління і прогресивні технології.

У випадку, коли здобувачі вищої освіти проходять практику в лабораторіях кафедр університету, керівник практики від університету організовує 2-3 екскурсії на підприємства, у науково-дослідні інститути тощо.

Екскурсії, бесіди, консультації проводять за такою орієнтовною тематикою: ознайомлення зі структурою підприємства; історія підприємства та перспективи його розвитку; сфери діяльності підприємства; робота підприємства у сучасних ринкових відносинах; сучасні технології вирощування сільськогосподарських культур; продукція підприємства та її використання; організація праці на підприємстві.

5. ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Здобувачі вищої освіти мають досконало оволодіти методикою закладання та проведення польових досліджень у виробничих умовах, а також здійснити закладання виробничого досліду за темою дипломної роботи згідно робочої програми, розробленої керівником практики від закладу вищої освіти. Провести всі передбачені методикою обліки та спостереження.

6. ЗВІТ ПРО ВИРОБНИЧУ ПРАКТИКУ

Після закінчення практики здобувач вищої освіти зобов'язаний здати на кафедру звіт про виконання ним програми виробничої практики. Звіт є основним документом для оцінки практиканта. В ньому здобувач вищої освіти демонструє своє вміння аналізувати та оцінювати найважливіші наслідки господарської діяльності, природно - економічні умови, технологічні прийоми і технології для одержання високих урожаїв. Результати господарської діяльності та виробничі показники підприємства здобувач вищої освіти порівнює з досягненнями кращих господарств району, області, України. Робить власні висновки і вносить конкретні пропозиції щодо кожного розділу роботи, а також з подальшого поліпшення роботи господарства.

Звіт про виробничу практику здобувачем вищої освіти пише, як правило, у вечірній час у період його перебування на виробництві. Звіт перевіряють керівники практики від виробництва і закладу вищої освіти та готують детальний відгук про роботу студента під час практики.

У випадку зарубіжного стажування здобувач вищої освіти у звіті наводить, окремим розділом, інформацію про показники галузі рослинництва господарства країни, де він перебував на стажуванні.

У звіті повинні бути технічно грамотно пов'язані між собою ілюстрації, схеми, фотографії, опис матеріалів, конструкцій механізмів і технологічних ліній виробництва конкретної продукції, а також наведені матеріальні витрати

на її вирощування. Звіт ілюструється таблицями, рисунками, фотографіями, діаграмами, схемами, додатками (зразками документів, планові або нормативні матеріали, бланки, форми тощо).

Складається звіт у господарстві в період практики та перевіряється керівником від господарства; оформляється і представляється в зброшурованому вигляді. Він повинен бути написаний розбірливо, підписаний практикантом, керівником від господарства та завірений печаткою.

Обсяг звіту – 50-60 сторінок формату А-4, правильно оформлений, завірений у господарстві, з характеристикою та щоденником передається на перевірку керівнику від закладу вищої освіти і в разі позитивного висновку захищається здобувачем вищої освіти перед комісією.

Звіт про виробничу практику це не простий опис отриманої інформації, а її глибокий аналіз на підставі:

- а) пройденого теоретичного курсу;
- б) опрацьованої під час практики допоміжної літератури, документації господарства;
- в) бесід з керівниками практики;
- г) вивчення роботи передовиків виробництва;
- д) особистих спостережень під час виконання завдань практики.

З кожного виду робіт здійснюється порівняння щодо відповідності нормативним вимогам виконаних виробничих операцій, проводиться їх критичний аналіз та робляться власні висновки.

Об'єм, зміст і порядок викладання у звіті зібраних матеріалів визначається програмою практики.

Матеріали для звіту у вигляді окремих нотаток і замальовок у робочому зошиті підбираються систематично під час виконання програми, або робочих завдань, рекомендованих керівником практики.

У звіті не допускаються зайві слова, які не мають відношення до конкретного викладу матеріалу та громіздкі теоретичні викладки.

Звіт повинен складатися кожним здобувачем вищої освіти особисто: не допускається складання його разом двома, трьома і більше здобувачами вищої освіти. У випадку роботи двох, трьох і більше здобувачів вищої освіти на одному робочому місці одночасно, вони повинні поділити роботу між собою і представити самостійні окремі звіти.

Звіти, виконані тільки на основі літературної викладки у формі розповіді, списані із звітів товаришів по практиці, оцінюються незадовільно і не зараховуються.

Креслення, малюнки тощо можуть бути виконані олівцем.

Складання звіту і щоденника контролюється керівником від господарства і він надає свій письмовий висновок у звіті і відгук у щоденнику.

Одержання незадовільної оцінки, або неподання звіту за виробничу практику має ті ж самі наслідки (не переведення на наступний курс, позбавлення права на стипендії, тощо), що й незадовільна оцінка однієї із теоретичних дисциплін навчального плану.

Недопущений до захисту звіт переробляється здобувачем вищої освіти. У випадку незадовільного захисту або невиконання програми практики здобувач вищої освіти має пройти її повторно і написати та захистити звіт, або

він відраховується з числа студентів.

Ліквідація академічної заборгованості з виробничої практики проводиться, як правило, шляхом повторного проходження практики.

Вимоги до оформлення звіту

Звіт про виробничу практику має відповідати таким вимогам:

- містити всі розділи передбачені цими методичними вказівками;
- звіт виконується на стандартному папері (без рамок) формату А4 (210 x 297 мм);
- текст роботи розміщується лише з однієї сторони аркуша з дотриманням полів: зліва -30 мм, справа - 15 мм, зверху - 20 мм, знизу - 20 мм;
- на одній сторінці повинно бути 28-30 рядків тексту;
- звіт має бути написаний розбірливо, без виправлень і помарок від руки або набраний на комп'ютері;
- загальний обсяг рукопису повинен бути не менше 50-60 сторінок;
- кожний окремий розділ слід розпочинати з нової сторінки, а підрозділи розміщувати послідовно за текстом;
- кожен розділ роботи завершується коротким узагальненням у якому дається конкретна оцінка одержаним результатам і відмічаються шляхи реалізації розробок;
- в тексті звіту повинен бути присутній весь табличний матеріал і схеми передбачені методичними вказівками. Можуть бути внесені доповнення, виходячи з особливостей господарства та теми випускної бакалаврської роботи;
- табличний і графічний матеріал слід розміщувати після першого посилання на них у тексті. Таблиці бажано розміщувати на одній сторінці без перенесень;
- напис "Таблиця" робиться з правого боку таблиці після чого йде її номер: перша цифра - відповідає номеру розділу, друга - порядковому номеру в межах розділу (приклад: Таблиця 2.4.);
- нумерація сторінок проводиться у правому верхньому куті аркушу починаючи з вступу (титульна сторінка і зміст не нумеруються) при цьому враховують загальну кількість сторінок.

6.1. Структура і зміст звіту із виробничої практики

Структура і зміст звіту із виробничої практики включає:

Титульний аркуш (згідно з додатком А). Звіт підписується за зразком: “Звіт про виробничу практику студента__ курсу,__ групи агробіологічного факультету НУБіП України (прізвище, ім'я, по батькові студента) з __ по __ 20 __ року в (назва підприємства, район, область). На титульному аркуші вказується також прізвище, ім'я та по батькові керівника від господарства і від навчального закладу.

ЗМІСТ

ВСТУП

I. ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНІ УМОВИ ТА ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГОСПОДАРСТВА

1.1 Адміністративно-господарська характеристика господарства (див. розділ 3.1 3.1.1 програми практики)

1.2 Характеристика ґрунтово-кліматичних умов господарства (див. розділ 3.1.2-3.1.3 програми практики)

1.2.1 Погодно-кліматичні умови господарства

Назвати тип клімату, описати теплові ресурси, суми активних температур, указати

надходження ФАР, показники зволоження території за ГТК, річну суму опадів, розподіл опадів за вегетаційним сезоном, характер рослинності. Дати агрономічну оцінку погоднокліматичних умов.

1.2.2 Ґрунтові умови господарства.

Умови ґрунтоутворення, типи і відміни ґрунтів, структура ґрунтового вкриття, показники фізико-хімічних, агрофізичних, агрохімічних властивостей ґрунтів, оцінка родючості ґрунту в балах, придатність їх щодо вирощування с.-г. культур. Внесення органічних і мінеральних добрив на 1 га сівозмінної площі. Баланс гумусу і основних елементів живлення з оцінкою елементів живлення в ґрунтах господарства). Заходи із забезпечення балансу гумусу і основних елементів живлення в ґрунтах господарства.

1.3 Загальна економічна характеристика господарства (див. розділ 3.14)

Розмір господарства за територією, сільськогосподарськими угіддями, валовою величиною вироблюваної продукції, трудовими ресурсами, основними засобами виробництва; спеціалізація господарства, форми організації праці, система оплати праці тощо).

2. АНАЛІЗ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГОСПОДАРСТВА

2.1 Співвідношення галузей та їх прибутковість (див. розділ 3.2.1, 3.14) (Структура виробництва, вихід продукції на 100 га с.-г. угідь та ріллі, господарська собівартість, структура собівартості кожного виду продукції, рентабельність галузей).

2.2 Структура посівних площ та врожайність за останні три роки (див. розділ 3.2). (включаючи овочеві культури, плодові насадження).

2.3 Система сівозмін і стан їх освоєння (див. розділ 3.2, 3.2.1). (Навести всі сівозміни господарства, чергування культур в них і дати агрономічну оцінку, площу полів, фактичне розміщення культур у полях за останні 3 роки, оцінити стан освоєння сівозмін, указати чи ведеться і який стан ведення книги історії полів).

2.4 Система обробітку ґрунту в польовій сівозміні (див. розділ 3.3) (Навести систему обробітку ґрунту в кожній сівозміні у вигляді таблиці і прокоментувати її за відповідністю вимогам культури та потребам захисту ґрунтів від ерозії).

2.5 Застосування добрив, хімічних меліорантів та сидерації у господарстві (див. розділ 3.4) (Охарактеризувати стан виробництва місцевих органічних і сидеральних добрив, способи виробництва, зберігання і використання органічних добрив. Кількість внесення їх на 1 га сівозмінної площі і під окремі культури. Стан застосування мінеральних добрив: види, кількість, система використання, відповідність кількості використовуваних за останні три роки добрив планованій урожайності, внесення на 1 га ріллі і під кожен культуру).

2.6 Система захисту сільськогосподарських культур від бур'янів, хвороб, шкідників (див. розділ 3.6)

2.7 Виробництво продукції овочівництва, плідництва та виноградарства у господарстві (див. розділ 3.7) (Видовий склад овочевих культур, овочеві сівозміни, обсяг виробництва овочевої продукції, врожайність, реалізація, рентабельність. (Види плодово-ягідних культур, вік, урожайність, валове виробництво, система утримання ґрунту, реалізація продукції, рентабельність).

2.8 Система насінництва у господарстві (див. розділ 3.8)

2.9 Кормовиробництво (див. розділ 3.9). **Характеристика галузі тваринництва.** (Стан виробництва продукції тваринництва за останні 2-3 роки, структура, видовий і породний склад тварин, продуктивність тварин, виробництво продукції на 100 га с.-г. угідь і ріллі, рентабельність; системи утримання, годівлі тварин, відтворення поголів'я, системи оплати праці, забезпеченість кормами, стан тваринництва в індивідуальному секторі - кількість тварин, продуктивність, способи реалізації продукції, забезпечення кормами.

2.10 Зберігання та переробка продукції рослинництва у господарстві (див. розділ 3.10). (Види продукції, яка зберігається в господарстві, способи зберігання рослинницької продукції харчового, кормового, технічного, насінневого призначення. Наявність стаціонарних сховищ продукції, режими зберігання, регулювання температури, вологості та інших факторів зовнішнього середовища. Споруди, установки, потокові лінії тощо для переробки сільськогосподарської продукції, способи переробки, розміри переробки,

рентабельність

2.11 Меліорація земель та охорона ґрунтів (див. розділ 3.11). Вказати площі меліорованих земель за видами меліорації, стан експлуатації меліорованих земель і меліоративних споруд; продуктивність меліорованих земель. Яка і на яких площах здійснена хімічна меліорація, розміри площ, які потребують хімічної меліорації у вигляді вапнування, гіпсування тощо. Навести заходи по охороні ґрунтів в господарстві. Протиерозійні і протидефляційні заходи, ґрунтозахисний обробіток, ґрунтозахисні технології.

2.12 Технічне забезпечення технологічних процесів у рослинництві господарства (див. розділ 3.12). (Кількість, якість, потужність засобів механізації, електрифікації та автоматизації, механізація виробничих процесів у рослинництві й інших галузях, стан комплексної механізації технологій рослинництва; ефективність використання машинно-тракторного парку.

3. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР

Здобувач вищої освіти описує і критично аналізує технологію вирощування 2-3 найважливіших культур у господарстві за такою схемою:

- 3.1 Значення культури для господарства;
- 3.2 Розміщення культури у сівозміні, попередники;
- 3.3 Система обробітку ґрунту під культуру після різних попередників;
- 3.4 Система удобрення культури, хімічної меліорації та сидерації;
- 3.5 Сортовий склад;
- 3.6 Насінництво культури в господарстві;
- 3.7 Якість насіння, способи підготовки до сівби;
- 3.8 Строки, способи сівби, норми висіву, глибина сівби;
- 3.9 Догляд за посівами;
- 3.10 Інтегрована система захисту рослин від шкочинних об'єктів;
- 3.11 Збирання врожаю;
- 3.12 Первинна доробка та зберігання продукції;
- 3.13 Технологічна карта вирощування культури в господарстві;
- 3.14 Висновки і пропозиції господарству щодо технології вирощування культур (недоліки в заходах вирощування культур).

4. ПРИРОДООХОРОННІ ЗАХОДИ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ. СТАН ОХОРОНИ ПРАЦІ У ГОСПОДАРСТВІ (див. розділ 3.15, 3.16.).

Здобувач вищої освіти за період практики повинен проаналізувати стан природоохоронних заходів та дати критичну оцінку їх реалізації. Зробити аналіз впливу окремих галузей (тваринницькі ферми і комплекси, переробна промисловість) на довкілля. Сформулювати пропозиції щодо загальних принципів охорони навколишнього середовища в межах господарства в рослинництві, тваринництві, переробних та допоміжних галузях, упорядкуванні населених пунктів, та ін.

5. РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Здобувач вищої освіти здійснює аналіз результатів експериментальних досліджень, що виконувалися за темою випускної бакалаврської роботи

Висновки та пропозиції. Здобувач вищої освіти на основі критичного аналізу робить висновки та рекомендації щодо удосконалення ефективності виробництва продукції рослинництва в умовах базового господарства.

Список використаної літератури. Наукова і довідкова література, використана при написанні звіту, документи статистичної звітності та інші матеріали.

Додатки. Фотографії, рисунки, схеми, які віддзеркалюють окремі виробничі процеси в господарстві і безпосередню участь здобувача вищої освіти в технологічних процесах.

Міністерство освіти і науки України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

АГРОБІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗВІТ

про проходження виробничої практики

В
(підприємство, установа)

Виконав студент курсу
П.І.П.

Керівник практики від господарства,
посада П.І.П.

/підпис, дата, печатка/

Керівник від навчального закладу,
посада П.І.П.

/підпис, дата/

Дата захисту звіту.....

Київ 20 _ р.

Додаток Б

Пам'ятка здобувачу вищої освіти, який проходить виробничу практику

ПАМ'ЯТАЙ, що від рівня знань техніки безпеки, виконання правил особистої поведінки на роботі залежить життя і здоров'я як тебе самого, так і твоїх товаришів по роботі.

Перед початком роботи, в процесі виробничої практики здобувач вищої освіти повинен виконувати **такі правила**:

1. Суворо виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку, який встановлено для даного підприємства.

2. Одержав нову роботу - одержуй інструктаж щодо безпечного її виконання. Звертайся до адміністрації за роз'ясненням, якщо тобі щось не зрозуміло.

3. Здобувачі вищої освіти, які допускають порушення правил техніки безпеки, усуваються від практики, допускаються лише після проходження позачергового інструктажу з техніки безпеки.

4. Заборонено допускати до управління та обслуговування тракторів і спеціалізованих сільськогосподарських машин та знарядь осіб, які не мають посвідчення, не пройшли інструктажу з техніки безпеки.

5. Під час виконання робіт необхідно бути уважним, не відвертати своєї уваги й інших сторонніми розмовами.

6. Працюючий машинно-тракторний агрегат, самохідна машина повинні негайно зупинитись при виявленні будь-якої несправності, яка може призвести до аварії, або до нещасного випадку.

7. Заборонено відпочивати чи спати в місцях, де працюють тракторні агрегати, комбайни, самохідні машини.

8. Забороняється до роботи на сільськогосподарських агрегатах допускати підлітків молодших 17 років.

9. Велику небезпеку при роботі сільськогосподарських агрегатів створюють ями, канави, великі борозни. Якщо на полі чи в саду є такі місця, їх необхідно заздалегідь позначити високими вішками.

10. Забороняється тракторні причепа використовувати для перевезення людей.

11. Під час переїзду транспортного чи сільськогосподарського агрегату під лініями електромереж необхідно стежити, щоб ця відстань від лінії електромережі до верхньої частини машин чи вантажу була: при напрузі до 20 КВ - не менше 2 м, 35-110 КВ - 3 м, 330-350 КВ - 5-6 м.

12. При виконанні робіт, пов'язаних із застосуванням мінеральних добрив та пестицидів, необхідно суворо дотримуватись правил допуску до роботи з мінеральними добривами та пестицидами осіб віком не менше 18 років, які пройшли медичний огляд та спеціальне навчання.

13. Щоб уникнути отруєння організму, під час роботи з пестицидами не можна курити, пити і приймати їжу. Слід старанно виконувати правила особистої гігієни.

14. Працювати з пестицидами дозволяється не більше 6 годин, а при роботі з сильнодіючими пестицидами - 4 години на добу.

15. При роботі з пестицидами необхідно застосовувати відповідний спецодяг, спецвзуття та особисті засоби захисту органів дихання.

16. На місцях, де ведуться роботи з пестицидами і на дорогах, що проходять через оброблені пестицидами поля, сади тощо, необхідно встановити попереджувальні написи.

17. Забороняється проводити обприскування посівів та садів під час цвітіння.

Заборонено на ці види робіт допускати підлітків, вагітних жінок, жінок, які мають грудних дітей, та старших 50 років і чоловіків старших 55 років, осіб із запаленням легенів, нирок, печінки та людей з серцево-судинними захворюваннями.

18. Практикант повинен добре знати та вміти надати першу допомогу потерпілому, вміти правильно застосувати методи штучного дихання та закритого масажу серця.

20. Кожен студент зобов'язаний добре засвоїти основні правила з техніки безпеки і дотримуватись їх у період виробничої практики.

Про порядок складання звіту

1. Звіт про виробничу практику складається здобувачем вищої освіти, як правило, в вечірній час у період його перебування на виробництві, розглядається керівниками практики від виробництва і закладу вищої освіти та супроводжується докладним відгуком про роботу студента під час практики.

2. Звіт про практику приймається комісією факультету й оцінюється за чотирибальною системою (національною оцінкою) та шкалою ЄКТС. Одержання незадовільної оцінки, або неподання звіту про виробничу практику тягне за собою ті ж наслідки (у відношенні переведення на наступний курс, право на стипендію тощо), що й незадовільна оцінка однієї із теоретичних дисциплін навчального плану.

Ліквідація незадовільної оцінки, або академічної заборгованості з виробничої практики проводиться, як правило, шляхом повторного проходження практики.

3. У звіті повинні бути технічно грамотно пов'язані між собою ілюстративні замальовки, схеми, фотографії, опис матеріалів, процесів роботи, елементи технологій, технологічні прийоми.

Об'єм, зміст і порядок викладення у звіті зібраних матеріалів визначається програмою практики.

4. У звіті не допускаються зайві слова, які не мають відношення до конкретного викладу матеріалу.

5. Звіт повинен складатися кожним здобувачем вищої освіти окремо: не допускається складання його двома, трьома і більше здобувачами вищої освіти разом.

Під час роботи двох, трьох і більше здобувачів вищої освіти на одному робочому місці одночасно, вони повинні поділити роботу між собою і представити самостійні окремі звіти.

6. Звіти, виконані тільки на основі літературної викладки у формі розповіді, списані із звітів товаришів по практиці, оцінюються незадовільно і практикою не зараховуються.

7. Матеріали для звіту у вигляді окремих нотаток і замальовок у робочому зошиті підбираються систематично під час виконання програми, або робочих завдань, рекомендованих керівником практики. Звіт друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4, через півтора інтервали – з використанням шрифту текстового редактора Word – Times New Roman, 14-й кегль. Креслення, малюнки тощо можуть бути виконані олівцем.

8. У випадку практики здобувача вищої освіти на віддаленій території від закладу вищої освіти, де неможливі виїзди керівника практикою від закладу вищої освіти, складання звіту і щоденника контролюється керівником від виробництва і він надає письмовий висновок у звіті і відгук у щоденнику.

9. Після закінчення практики здобувач вищої освіти зобов'язаний захистити звіт перед комісією, склад якої зазначено в наказі про проходження виробничої практики.